

Sygn. akt V CSK 220/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący)

SSN Marian Kocon

SSN Grzegorz Misiurek (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa J. V. i P. C.

przeciwko T. Przedsiębiorstwu Handlowemu Sp. z o.o. w likwidacji

z siedzibą w D.

o stwierdzenie nieważności uchwały,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 26 marca 2014 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego [...]

z dnia 12 grudnia 2012 r.,

oddala skargę kasacyjną i zasądza od strony pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Powodowie [...] w pozwie skierowanym przeciwko T. Przedsiębiorstwu Handlowemu spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w likwidacji domagali się stwierdzenia nieważności uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 11 marca 2011 r. nr 3/11/03/2011 rozwiązującej spółkę.

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 12 września 2012 r. uwzględnił to powództwo, a Sąd Apelacyjny wyrokiem zaskarżonym skargą kasacyjną oddalił apelację pozwanej od tego orzeczenia.

Sąd Apelacyjny uznał, że Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Wspólników spółki T., na którym podjęto zaskarżoną uchwałę, zostało zwołane z naruszeniem art. 235 k.s.h. Umowa spółki przewidywała zarząd dwuosobowy; po rezygnacji T. K. z funkcji członka zarządu, tj. od sierpnia 2010 r., organ ten nie miał więc składu odpowiadającego powyższemu wymaganiu. Zwołanie zgromadzenia wspólników nie należy do czynności związanych z reprezentacją, lecz wchodzi w zakres prowadzenia spraw spółki i należy do kompetencji zarządu jako organu spółki, który podejmuje w tym przedmiocie stosowną uchwałę. Prezes spółki A. G. nie miał zatem prawa samodzielnie zwołać w dniu 24 lutego 2011 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Wspólników na dzień 11 marca 2011 r.; uprawnienia do dokonania tej czynności nie mógł wywodzić z § 11 umowy spółki, gdyż przewidziano w nim jedynie możliwość złożenia przez każdego ze wspólników wniosku o zwołanie nadzwyczajnego zgromadzenia.

Jeżeli spółka nie posiada zarządu lub organu nadzoru, możliwe jest jedynie nieformalne odbycie zgromadzenia wspólników (art. 240 k.s.h.) lub wystąpienie - co uczynili powodowie - do sądu o ustanowienie kuratora (art. 42 k.c.). Na Zgromadzeniu w dniu 11 marca 2011 r. nie był reprezentowany cały kapitał zakładowy spółki T., dlatego też żądanie stwierdzenia nieważności uchwały nr 3/11.03/2011 zasługiwało na uwzględnienie.

W skardze kasacyjnej, opartej na obu podstawach określonych w art. 398³ § 1 k.p.c., pozwana zarzuciła naruszenie:

- art. 88, art. 89 i art. 91 k.p.c. w związku z art. 91 k.p.c. i art. 65 k.c. oraz w związku z art. 378 § 1 i art. 379 pkt 2 k.p.c. i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP przez błędne przyjęcie, że przedłożone do sprawy przez adwokata M. K.

- pełnomocnictwo obejmowało umocowanie do reprezentowania powodów przed sądem drugiej instancji, podczas gdy pełnomocnictwo to nie dotyczyło postępowania w sprawie o stwierdzenie nieważności uchwał zarówno przed sądem pierwszej, jak i drugiej instancji, co w konsekwencji skutkowało przeprowadzeniem postępowania apelacyjnego w warunkach nieważności;
- art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 130 § 1 i art. 126 § 3 k.p.c. przez zaniechanie wezwania pełnomocnika powodów do należytego wykazania umocowania do reprezentowania ich w postępowaniu przed sądem drugiej instancji;
 - art. 88, art. 89 i art. 91 k.p.c. w związku z art. 91 k.p.c. i art. 65 k.c. oraz w związku z art. 378 § 1, art. 386 § § 2 i art. 379 pkt 2 k.p.c. przez nieuwzględnienie z urzędu nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji;
 - art. 235 § 1 w związku z art. 201 § 1 i 2 oraz art. 208 k.s.h. przez błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że uprawnienie do zwołania zgromadzenia wspólników przysługuje jedynie pełnemu składowi zarządu oraz
 - art. 235 § 3 k.s.h. w związku z art. 65 § 2 k.c. przez błędną wykładnię skutkującą przyjęciem, że strony w umowie spółki przyznały wspólnikom jedynie uprawnienie do złożenia wniosku o zwołanie zgromadzenia wspólników, podczas gdy wskazały one podmiot uprawniony do zwołania zgromadzenia wspólników.

Powołując się na tak ujęte podstawy kasacyjne pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Powodowie w odpowiedzi na skargę kasacyjną wnieśli o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutów podniesionych w ramach podstawy kasacyjnej naruszenia przepisów postępowania, należy stwierdzić, że nie zasługiwały one na uwzględnienie.

Najdalej idący zarzut nieważności postępowania skarżąca oparła na twierdzeniu, że adwokat M. K. nie był umocowany do zastępowania powodów w sprawie o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników spółki T., gdyż udzielone

mu pełnomocnictwa upoważniały go do reprezentowania mocodawców jedynie przy wszystkich czynnościach przed sądem rejestrowym. Zarzut ten trzeba uznać za bezzasadny.

Złożone do akt sprawy pełnomocnictwa udzielone przez powodów adwokatowi M. K. określają zakres jego umocowania szeroko, wskazując, że obejmuje on upoważnienie do reprezentowania ich interesów prawnych oraz zastępowania w wykonywaniu wszelkich czynności podejmowanych w charakterze wspólników spółki T., w tym („w szczególności”) - jako przykładowo wymienionych - czynności przed sądem rejestrowym. Treść tych pełnomocnictw jest jednoznaczna i stanowi - bez potrzeby dokonywania głębszych zabiegów interpretacyjnych - wystarczającą podstawę do uznania, że obejmuje ono umocowanie do reprezentowania powodów w sprawie o stwierdzenie nieważności uchwały organu spółki zarówno w postępowaniu przed sądem pierwszej, jak i drugiej instancji. Skoro wspólnikom przysługuje prawo do wytoczenia przeciwko spółce powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników (art. 252 § 1 w związku z art. 250 pkt 2- 4 k.s.h.), to - w świetle przytoczonych treści pełnomocnictw - nie ulega wątpliwości, że podejmowanie związanych z tym czynności przed sądem pierwszej i drugiej instancji zostało objęte zakresem umocowania. Zarzuty naruszenia przepisów postępowania oparte na odmiennym - błędnym - założeniu należało zatem ocenić jako chybione.

Zamierzonego skutku nie mogły odnieść również zarzuty wypełniające podstawę kasacyjną naruszenia prawa materialnego.

Zwoływanie zwyczajnego lub nadzwyczajnego walnego zgromadzenia wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością należy - w zasadzie - do kompetencji zarządu (art. 235 § 1 k.s.h.) i - jak trafnie wskazuje się w piśmiennictwie - wchodzi w zakres czynności związanych z prowadzeniem spraw spółki, a nie z jej reprezentacją. Pogląd taki - aprobowany przez skład orzekający - został zaprezentowany również w orzecznictwie na gruncie analogicznego uprawnienia zarządu spółki akcyjnej. Wskazano przy tym, że dla ważnego podjęcia uchwały przez zarząd spółki wymagane jest istnienie zarządu jako organu osoby prawnej, prawidłowe zawiadomienie wszystkich członków zarządu o jego posiedzeniu oraz podjęcie uchwały w sposób określony w ustawie lub statucie;

przesłanki te muszą być spełnione łącznie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2005 r., III CK 296/04, OSNC 2006, nr 2, poz. 31). Nie można podzielić zapatrywania skarżącej, które legło u podstaw zarzutu naruszenia art. 235 § 1 w związku z art. 201 i art. 208 k.s.h., że ocena prawidłowości zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Wspólników spółki T. na dzień 11 marca 2011 r. powinna zostać przeprowadzona przez pryzmat przepisów o reprezentacji spółki. Odmienne stanowisko Sądu Apelacyjnego nie było zatem wynikiem wadliwej wykładni tych przepisów.

Jako chybiony należy wreszcie ocenić zarzut błędnej wykładni art. 235 § 1 k.s.h. w związku z art. 65 § 2 k.c. U podstaw zaskarżonego wyroku legło ustalenie, że w umowie spółki nie przyznano poszczególnym wspólnikom prawa zwołania nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników. Jeżeli - według skarżącej - ustalenie to było wynikiem błędnej wykładni wskazanych przepisów, to powinna ona skonkretyzować w czym upatruje ich wadliwej interpretacji. Tymczasem ani sam zarzut ani jego uzasadnienie wskazania takiego nie zawierają. Nie wiadomo zatem, które dyrektywy wykładni oświadczenia woli wskazane w art. 65 § 2 k.c. zostały błędnie odczytane przez Sąd Apelacyjny.

Z wywodów skarżącej można wysnuć wniosek, że w istocie kwestionuje ona prawidłowość zastosowania obu wymienionych przepisów. Tak rozumiany zarzut nie mógł być jednak poddany kontroli kasacyjnej, gdyż Sąd Najwyższy jest związany podstawami skargi kasacyjnej, w tym wskazaną przez skarżącego postacią naruszenia prawa materialnego (art. 398¹² § 1 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł, jak w sentencji.